

Kort om analysestrategiene

Bruk analysestrategier under til å gjøre deg opp en mening om bildeboken du har foran deg. Utfordrer eller bekrefter den tradisjonelle kjønnsnormer? Dette sammendraget er tenkt som en støtte i utfylling av analyseskjemaet som du finner på nettsiden www.genustest.no

Opplegget for genus-/kjønnsanalyse egner seg primært for:

- En vanlig bildebok
- For barn i alderen ett til seks år
- Et hefte med illustrasjoner/bilder og tekst
- Bildebokapp for nettbrett

Analysestrategiene passer ikke for dikt-, regle- og faktabøker.

Les boken, se på bildene, og svar på spørsmålene. Om nødvendig se i boken for å besvare de enkelte spørsmålene. En grundigere innføring om de seks ulike måtene å analysere bildebøker på finner du på den nevnte nettsiden.

Telleren

Sjekk ut: Hvilket kjønn har bildebokens hovedperson og bipersoner?

Eller er bildebokens hovedperson et dyr? Har dette dyret et kjønn, eller er det beskrevet uten tydelige kjønnskarakteristikk?

Analysestrategien «Telleren» kartlegger og dokumenterer kjønnsstatistikken i bildeboken.

Det er færre bildebøker med jenter enn gutter som hovedperson. Det gir følgelig jenter færre bøker hvor de kan identifisere seg med hovedpersonen.

Bildeleseren

Undersøk: Hvordan er hovedpersonens kjønn og miljø lagd?

Hvilke farger er brukt i bildeboken? Rosa, lyseblått og svart? Er hovedpersonen tegnet med et uttrykksfullt ansikt? Gir bildene i boken hint om at den primært henvender seg til et av kjønnene? Analysestrategien «Bildeleseren» bruker sin visuelle kompetanse til å lese bildene i boken, samt å vise hvordan bildene bidrar til bokens kjønnsuttrykk.

Normkritikeren

Undersøk: Hvilke kjønnsnormer har bildeboken?

Er jenta i bildeboken beskrevet som passiv, vakker, snill og en som hjelper andre? Er gutten i boken en taus helt som ordner opp, uten at det beskrives hva han tenker eller føler? Med hjelp fra de andre analysestrategiene kartlegger «Normkritikeren» kjønnsmonstrene i bildeboken og vurderer om disse bekrefte eller blir motsagt.

Queerforskeren

Undersøk: Er det noe uvanlig om kjønn, kjærlighet og familieliv i boken?

I mange kunstverk, særlig i klassikere, finnes det ofte sider ved kjønn, identitet, kjærlighet og familieliv som er motsetningsfullt, ulogisk og som ikke sies rett fram. Analysestrategien «Queerforskeren» leter etter disse bruddene, de uvanlige tingene og spør hva de betyr. Ser du noe uvanlig i din bildebok?

En ressurs fra prosjektet *Utfordrer eller bekrefter?*
Et likestillingsprosjekt utført av Reform på oppdrag av Nordisk Ministerråd

Barneforskeren

Spør et barn: Hva tenker han eller hun om boken?

Hva slags inntrykk gir boken barnet om hva det vil si å være jente eller gutt?

Analysestrategien «Barneforskeren» vet eller undersøker hva barna er vant til å lese.

Gjennom å lese for dem og snakke med dem i etterkant, fanger hun eller han opp hvordan barna «leser» og forstår kjønnsmønstre i bildebøkene.

Spåkvinnen/Spåmannen

Sjekk ut: Er det andre bildebøker eller kunstverk som beskriver tilsvarende kjønnsforhold?

Hva sier boken oss om hvordan det er å vokse opp som gutt eller jente i dagens og morgendagens samfunn? Bildebøkene er ofte svært sensitive for sosiale endringer, og «Spåkvinnen» eller «Spåmannen» har god kunnskap og følger med hvordan kjønnsmønstre i familien og samfunnet utvikler seg. Hun eller han ser og leser bildeboken inn i en slik bredere sammenheng.